

CIJENA lista: U pretplati za šest mjeseci K 36—, za polugodište K 18—, tromjesečno K 9—, mjesečno K 3 60, u maloprodaji 12 f. pojedini broj. UGLASI primaju se uopravi lista trg Custoza 1.

HRVATSKI LIST

HRVATSKI LIST* isključivo u nakladnoj tiskari JOS. KRMPOTIĆ u Pulji, trg Custoza 1. Uredništvo: Slišana ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOSIP HAIN u Pulji. — Rukopisi se ne vraćaju.

Izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

Godina III.

U Pulji, utorak 11. prosinca 1917.

Broj 872.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJEŠTAJ.

: Beč, 10. (D. u.) Službeno se javlja:

Istočno bojište:

Saveznici su sklopili primirje sa ruskim i rumunjskih vojskama rumunjske fronte, koje se nalaze među Dnjestrom i ušćem Dunava.

Talijansko bojište:

Na ušću Piave Istrgoše nasrtajne čete dočke domobranske pukovnije br. 32 neprijatelju mostobran Bressanin. Zarobili smo 6 talijanskih časnika i 228 momaka te zaplijenili 10 strojnih pušaka.

Poglavica generalnog stožera.

NJEMACKI RATNI IZVJEŠTAJ.

: Berlin, 10. prosinca. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: Na flandrijskoj je fronti i u pojedinim odsječcima između Scarpe i St. Quentin porasla od podneva dalje topnička vatra. U manjim su pješadijskim bojama bili Englezi zapadno od Grencourt-a protjerani iz nekih odsječaka jaraka. Engleski se je sunak sjeverno od La Vacquerie izjalovio.

Bojna skupina njem. prijestolonasljednika: Manji su pothvati na raznim mjestima fronte doveli do zarobljenja većeg broja Francuza. Mnogostruko živahna topnička djelatnost. Na desnoj se je obali Moze pojačala na večer do znatne jakosti i iza mirne noći danas ujutro opet oživjela.

Bojna skupina nadvojvode Albrechta Bavarско je domobranstvo prodrlo sjeverno od Boura u francuske jarke, zarobilo 1 časnika i 41 momaka, te zaplijenilo nekoliko pušanih strojeva.

Istočno bojište

Savezničke su armade sklopile sa ruskim i rumunjskim armadama na rumunjskoj fronti između Dnjestra i utoka Dunava primirje.

Macedonsko bojište:

Nikakove veće bojne djelatnosti.

Talijansko bojište.

Na ušću su Piave na juriš osvojile ugarske honvedske čete talijansku mostovnu utvrdi istočno od Cossile i zarobile više od 200 momaka.

Prvi majstor glavnog sjela Ludendorff.

* **Eksplozija u Halifaxu.** Reuter javlja iz Montreala, zaglavilo je kod eksplozije u Halifaxu 2000 osoba, a 5000 je osoba ranjeno. Snježna je mećava povećala patnje nesrećnika.

* **Objava antantinih mirovnih uvjeta.** Novi francuski ministar-predsjednik Clemenceau pripućuje u svom listu, da je pariška konferencija promijenila mirovne uvjete antante u formi, koja će što najprije biti objavljena.

* **Boljševici će se teško održati.** „Fremdenblatt“ objavlja razgovor s Troelstrom, u kojem je proglasio da će se maksimaliste teško održati na kormilu. Troelstra je ipak osvjedočen, da će svaka vlada, koja bude slijedila iza boljševika, morat poštivati mir, kojega maksimaliste sklope. Po njegovom je mišljenju u Rusiji potrebna koaliciona vlada s demokratskim življem.

* **Radi boljševičke grofa Czernina,** koji je zapriječen da sudjeluje za danas u 10 sati prije podne zakazanoj sjednici odbora za izvanjske poslove austrijske delegacije. Uslijed toga ne će se održavati ova sjednica te će po svoj prilici skorašnjih dana biti odbor ponovno sazvan. Radi toga je bio za jučer u 10 sati dopodne sazvan odbor austrijske delegacije na sjednicu sa dnevnim redom: Rasprava o ekspozeju ministra rata. — Isto je tako grof Czernin odgodio svoj put u Berlin, pošto mora prema liječničkom savjetu da ostane krevetu.

* **Revolucija u Portugalu.** Po lisabonskim su se ulicama vodili kroz tri dana krvavi bojevi, između četa, koje su ostale vjerne vladi i revolucionaraca. Vlada je ostupila, kad su se njezine čete predale. I nova se je vlada odlučno postavila uz bok antanti.

Iz Rusije.

Rotterdam, 9. „Daily News“ javlja iz Petrograda: Dosada nema nikakvih pojedinosti o pregovaranjima o primirju. Nijemci da ne dozvoljavaju tako lako, da se s njima raspravlja, kako se je očekivalo. Jasno je, da je skorčitava Rusija mnijenja, da se rat pod svaku cijenu mora dovršiti.

Bern, 10. (D. u.) Ruski novinarski dopisni ured javlja: Pod utjecajem je maksimalističke revolucije zaključio koncil rusko-pravoslavne crkve, da pospješuje rješavanje pitanja o uspostavi patrijarkata. Na temelju se je jednostrano prihvaćenih zaključaka obdržavao u Spasiteljevoj crkvi u Moskvi izbor patrijarke. Od tri je kandidata primio moskovski mitropolit Tihen najveći broj glasova. Patrijarka će stolovati u Moskvi. Uspostava je patrijarkata, koji je bio uklinut sve od vremena Petra Vellkoga, događaj od nedogledne crkvene i državno-političke važnosti.

Stockholm, 10. (D. u.) Prema vijestima iz Haparande potpuno zapljuje promet između Rusije i Finske, navodno radi pitanja u valuti. Boljševici su u Petrogradu zadržali sve pošiljke žita, određene za Finsku. U Finskoj vlada skrajnja nevolja. „Hufondstapspladep“ apeluje na pomoć Švedske i molji ju, da obzrlom na primirje ispostuje ukonjenje ruskih vojnika iz Finske.

Petrograd, 9. Petrogradska brz. agent. poriče istinitost vijesti o proglašenju neodvisnosti Sibirije, Krima i Kaukaza, Kaukaz se nalazi u rukama vojničkog i radničkog višića, koja hoće stvoriti koalicionu vladu svih stranaka. Baku nalazi se u rukama boljševika. — Prema daljnjim vijestima izabran je u Saratovu Kerenski zastupnikom za ustavodavnu skupštinu. — U taurijskoj se palači pripravlja sve na brzu ruku za ustavo davnu skupštinu. Prva će se predkonferencija obdržavati u ponedjeljak, 10. t. mj. Otvoritvenoj će sjednici prisustvovati također zastupnici diplomatskog zbora. — Prema nekim vijestima zaposjete su kitajske čete Harbin, a japanske čete Vladivostok.

NEPRIJATELJSKI IZVJEŠTAJI.

Francuski:

9. prosinca, po podne: Djelatnost obostrane artiljerije u kraju sjeverno od Chavignona, na desnoj obali Aisne i u šumi kod Apremonta. Neprijateljski je pokušaj navale u kraju Bezonaux izazvao živahni boj. Neprijatelj bje odbijen uz osjetljive gubitke. Borba topništva bijaše u ovom predjelu prilično jaka. Isto tako i u raznim odsječcima na lijevoj obali Moze.

Engleski:

: 4. prosinca. Istočna Afrika: Kako javlja general Doventer, proizlazi konačno iz djelatnosti izvidničke momčadi, da je istočna Afrisa posvema očišćena. Time je i posljednja njemačka kolonija u rukama Engleza i Belgijanaca. Ostaje samo još maleni jedan njemački odio, koji je pobjegao bio na portugalsko tlo. Poduzete su mjere za opkoljene te momčadi. U studenom smo pobijali i zarobili 1115 Nijemaca i 3302 urođenika, ne ubrojivši ovamo nosače i ino osoblje. Nijemci su izgubili dva 10-centimetarska topa, jednu 10-centimetarsku poljsku obicu, jedan 7-centimetarski top, jedn 60- i jedan 37-milimetarski top, oko 73 pučana stroja i više tisuća pušaka.

9. prosinca, na večer: Neprijateljska artiljerija bje kroz noć u susjedstvu Flesquers-a i sjeverno od cest u Liewin djelatna. Inače ništa osobitoga.

* **Broj po Englezima dopremljenih zarobljenika.** U engleskoj je donjoj kući pripočeo državni tajnik ratnog ministarstva, da su Englezi na svim frontama do 26. studenoga dopremili 127.202 zarobljena Nijemca, 2092 Austrijanca i Bugara, 43.105 Turaka i 8652 urođenika.

* **Velika kneginja Tatjana.** Kako javlja „Petit Parisien“ iz Tobolskog, posve su izmišljene sve vijesti o bijegu velike kneginje Tatjane.

* **Narodna židovska pukovnija.** List „Times“ javlja, da je prva „narodna židovska pukovnija“ prispjela u Palestinu.

* **Zašto imade grof Czernin u delegacijama veliku većinu?** „Narodni Listy“ donose: C. k. dopisni ured objavlja ponosno ovu brzojavku iz Amsterdama: „Algemeen Handelsblad“ pripućuje, da je vrijedno pripomenuti, kako grof Czernin imade u obim delegacijama veliku većinu. To dokazuje, da je jedinstvo države veće, nego se misli, i da politički nezadovoljni Slaveni tvore samo malenu frakciju. Čudimo se, veli češki list, da štamparski ured vlade raširuje čakav nesmisao amsterdamskoga lista. Ta tim je baš ulovljen u laži — vitez Seidler s grofom Czerninom, koji su tvrdili, da ima Austrija najdemokratsiji i najpravedniji izborni red na svijetu... Ima li slavenska većina, koja se sastoji iz dviju trećina sveukupnog stanovništva, u delegacijama samo „malu frakciju“, očiti je to dokaz, da slavenski narodi u Cislajtanijskoj i Madžarskoj su najpotlačeniji narodi na svijetu!

* **Nova mirovna nota pape.** Iz Kodanja javljaju, da je premier katoličke crkve danski biskup Euck proglasio, da se u najbližih 14 dana mora očekivati nova mirovna akcija pape, koja da ne će biti ni od antante odbijena.

* **Wilson o Srbiji.** U svomu je govoru prigodom otvorenja kongresa rekao Wilson: „Ja sam kazao već u siječnju, da narodi na svijetu imaju pravo nesamo na slobodne pomorske putove, nego i pravo na osiguran nesmetan dohod do tih pomorskih potova. Ja nijesam mislio tad i ne mislim sad samo ne manje i slabije narode, koji sad trebaju naše potpore, nego i na velike i moćne narode, te toll na naše sadašnje saveznike u ratu. Mislio sam i mislim još na Austro-Ugarsku, kaošto i na Srbiju i Poljsku. Pravednost i jednakost se prava može postići samo uz visoku cijenu. Mi težimo za tim, da stvorimo trajne, neprolazne osnove da svjetski mir, i moramo ih pošteno i neustrašivo tražiti. Kaošto uvijek, to će se i ondje ispostaviti, da je pravo ponajbolje utočište.“

* **Nova bitka kod Jerusallima.** Turski glavni stan javlja pod 9. t. mj. Sinajska fronta: Zapadno od Jerusallima razviše se novi bojevi. Inače nema novih događaja.

* **Proglašenje finske neodvisnosti.** Kako brzojavljaju iz Stockholma od 10. t. mj. proglašena je finska neodvisnost sa Sfinhuvludom kao predsjednikom republike. Finski je sabor prihvatio u drugom čitanju zakon o neodvisnosti, koji utemeljuje proglas neodvisnosti time, što kaže, da slobodni ruski narod, koji je proglasio pravo samoodredjenja naroda, ne može da ima ništa proti finskoj slobodi.

Svaki pojedini narod neka odlučuje.

List „Daily News“ javlja iz Petrograda: Trocki je podao u cirkusu Modern, koji je bio natrpan svjetinom, izvještaj o dosadašnjoj djelatnosti pučke vlade te je rekao: Iza osam mjeseca revolucije glavni je problem zemlje mir. Da se ta svrha postigne, bila je odstranjena vlada buržoazije i Kerenskog. Prva je dužnost bila, da se ponudi primirje na svim frontama, kako bi to dovelo do mira na temelju ruskih formula, prema kojima mora da plebiscit svakog naroda odlučuje, ka kojoj zemlji hoće da pripada. Trocki je spomenuo, kako su maksimaliste na početku imali malo pristaša, sada pak imadu za sobom cijeli Rusiju, izuzevši kadete, koji se nazivaju „strankom nacionalne slobode“ a doista su neprijatelji slobode. Zatim je u kratko opisao odnošaj pučke vlade k alijancima, i pri tom spomenuo, da je Kerenski govorio s njima, kao sluga s gospodarom, ali sad će se njima pokazati, da oni moraju općiti s ruskom vladom na temelju jednakopravnosti. Čim smo se osjećali dosta jakim, podali smo u imenu ruskoga naroda mirovni predlog. Mi ne ćemo sklopiti diplomatskog mira nego jedino narodni mir.

Delegacije.

Beč, 10. (D. u.) Kako se glasa u parlamentarnim krugovima, prihvaćen je u današnjoj sjednici kvotne deputacije sa 7 proti 5 glasova prijedlog, da se dosadašnja kvota produži za godinu dana. Od nekog opozicijskog zastupnika postavljen prijedlog, da se kvota ustanovi sa 50 i 50 posto, odbijen je sa 8 proti 4 glasa.

Beč, 10. (D. u.) Odsjek za financije u austrijskoj delegaciji raspravljao je u današnjoj sjednici o proračunskom provizoriju. Zajednički ministar financija barun Burlan utemeljuje nužnost proračunskog provizorija za proračunsku godinu 1917.-18., jer bi inače nastala nužda, da se najkasnije u veljači stupi pred delegacije. U interesu je svih, da se to spriječi, a to tim više, jer bi u veljači moglo nastupiti zaprijetke za tako brzi saziv delegacija, zaprijetke, medju kojima bi si mogli misliti i veoma razveseljivih. Kod pokrića zajedničkih izdataka držala se je vlada mjerila iz posljednjeg proračuna od god. 1914.-15. Iznos u brojkama za izdatke ne može se točno navesti. Ukupni se je iznos (20 milijarda) konačno ustalio i ne će po svoj prilici postati veći. Protivno, kod djelomične obustave rata na istočnoj fronti, mogao bi se taj iznos smanjiti. Konačno preporučuje ministar, da se prijedlog prihvati. Izvjestitelj je dr. pl. Grabmayer podao opsežan izvještaj o proračunskom provizoriju. Iza delegata Weisskirchnera govori delegat Teleczky i zahtjeva da ratne štete pokrije svaka pokrajina sama za sebe te izražava osvjedočenje, da se pokriće ratnih šteta kaošto i opskrba invalida i siročadi mora smatrati zajedničkim poslom. Delegat Schöpfer se priključuje ovom mišljenju. Na to govori i ratni ministar Stöger-Steiner. Iza toga se je vršila duža debata, našto je sjednica bila zaključena.

Političke vijesti.

Poljska politika.

Poljski ministar-predsjednik Kułarszewski izjavio je zastupnicima poljskog novinstva o svom programu slijedeće: Ne samo, da nemamo ljudi, koji posjeduju tradicije državne izgradnje; naš je položaj tim teži, što privremeno nemamo niti vlade u pravom smislu riječi. Bio nam je predan malen dio područja, a što se ostalih područja tiče, bit će nam funkcije kasnije predane i slijedit će tekar kasnije pretpriprave, kod česa će manjkati prava sila. To će vladu donijeti u vrlo težak položaj spram društva. U tom obziru može poljsko novinstvo poljskoj državi iskazati velikih usluga, razjasnivši javnosti položaj vlade. Naša vlada mora da bude prava demokratska vlada. Država, kojoj nije temelj narod, bila bi slaba. Moja je namjera, da u svim granama tražim dodira sa zastupnicima i pouzdanicima naroda. Ako govorim o demokraciji, to moram uputiti na to, da se podvrgava strašnoj pogibelji onaj narod, koji se duže vremena protivl naprednim strujama, u čemu nam služi kao primjer Rusija. Ruska revolucija ima mnogo krasnih momenata, ima plemenitih i velikih strana, ali je oblik njezinog sadašnjeg nastupa za dugo vremena element slabosti. Za državu i za nas bila bi pogibelj veoma velika, kad bi napredak provalio našu državu u obliku oluje, kako se je to dogodilo u Rusiji. Zamašne socijalne i političke reforme ne zadaju mi nikakvog straha. Mnogo se više bojim toga, da će naš narod zaostati za drugima. Može se opažati, da će Rusija ustrajati usprkos razdoblju anarhije te da će i dalje živjeti, jer je to narod, koji ima ogromnih zalih snage i ugodan geografski položaj. Mi nemamo niti jednog, niti drugog. Kad bi oluja provalila i k nama, tad bi naša neovisnost bila ugrožena. Sredstvo, kojim se to može spriječiti, jest čim brže ostvarenje države. Već sam rekao, da je vladina zadaća veoma teška, kada ona nema nikakvog foruma, pred kojim može govoriti. Potpunoma sam si svijestan, da državno vijeće, ako već bude ustanovljeno, neće biti tijelo zastupnika u pravom smislu riječi, već samo naknada. Rekao sam ali i to, da želim, da se vijeće čim prije sastavi. Pitanje podignuća narodne vojske pod današnjim uvjetima od velike je važnosti te držim, da se ovo načelo jednoglasno priznava. No mora se razlikovati jezgru pitanja od raznih ustanova, koje su time u svezi. Tu može mišljenje, koje je jučer bilo još stvarno, obzirom na neobično brzi tečaj stvari, odmah izgubiti svoju aktuelnost. Podignuće vojske sveopćim novačenjem je danas neobično važno i prešno narodno pitanje. Uvjeren sam, da bi podignuće narodne vojske usko vezalo čitav narod sa poljskom državom. Široki narodni slojevi moraju konačno osjećati, da je u narodnoj vojsci naj-

jače sadržana snaga države. Saziv zemaljskog sabora bit će daljnji korak, koji bi imao da narod uvede u državni život. Pred ovim državnim činom mora svakako uslijediti državno vijeće, koje može tekar ustanoviti saziv zemaljskog sabora. Tekar pučko zastupstvo u pravom smislu riječi moći će odlučivati o budućnosti naše države.

: Revolucija ruskih radnika i seljaka.

„Neue Zürcher Zeitung“ piše: Trebalo je bilo samo snažnoga prodrmanja, odvažnoga udarca jednodušnog naroda, i petrogradske autokracije, toga kolosa na glinenim nogama, nije više bilo! Odatle ona revolucija bez proljevanja krvi, koju je Miljukov već prvih ožujskih dana slavio i s kojom se je kasnije ponosila privremena vlada ovaj ustanak u Moskvi, koji je stajao samo dvije žrtve, i o kojoj mi je pisao očevidac: „Mi ovdje nismo doživjeli velike revolucije kao tešku borbu, nego kao slavu, kao karneval, kao osmo čudo... Ali iza lijepe je ožujске idile uslijedilo doskora hrvanje i bijes i zadovoljnom se je uspavanom ruskom građaninu i začudjenom čovječanstvu ukazao svijet velikih socijalno-političkih autonomija i oštrih razrednih oprečnosti. „Revolucija par excellence“ stavila se nasuprot „revolucije en permanence“, ona je sve više dobivala na tlu, te je — barem danas — pobjednicom. Ovoj realno-političkoj činjenici mora i najžešći protivnik Leninizma zaviriti u oči, hoće li da se stavi na tlo stvarno zbilje. Ruski je revolucionarni pokret Karlo Marx već godine 1882 označio kao „avantska garda revolucionarnog pokreta“. Kod toga je on imao uza se samo smjeli list „Narodna volja“, ali ni ovaj nije bio kadar, da ukloni feudalno-zvanične ruševine. No Marx je zemljalnim načinom pretekao budućnost Rusije, i danas, iza tri i po desetogodišta iz njegovog proročanstva, ispunjuje se ono a ma upravo u izvanrednoj mjeri, kao i najmiliji san Kavelina, jednoga od ponajboljih sinova Rusije, koji je u svoje doba pisao: „Mi smo narod budućnosti. Nije uzalud budala Ivanuška najmiliji junak velikoruskih priča. U europskoj smo obitelji naroda mi budala Ivanuška, ali osvanut će vrijeme, kadno će ova budala „nadmudriti“ svoju mudru braću. Bez sumnje je maksimalistička revolucija, uzeta sa gledišta unutrašnje politike, dosta „luda“. Karlo Marx si je bez sumnje po njemu nagovijestano „izvlaštenje iz vlasništva“ drukčije predočivao, negoli bi ga htio provesti njegov učenik Lenin, koji je uostalom već odavna izjavio, da se imade socijalna demokracija odložiti poput „iznošene rubenine“ i ustupiti mjestu čistom komunizmu. Marx je bio mišljenja, da nijedna socijalna tvorovina ne će propasti prije, dok se nijesu potpuno razvile njegove stvaralačke snage, i da se novi, viši oblici gospodarstva ne mogu nikad pojaviti na svijetu, ako nijesu dozrele materijalne pretpostavke njegovog opstanka u krilu staroga društva. A njegov učenik Lenin, koji se je svojevremeno ubrajao medju prve ruske Marxiste i napisao izvrsno djelo o težnjama gospodarskog razvoja Rusije, tvrdi eto sad posve ozbiljno, da je Rusija, koja još nije skinula dječjih postola, već dozrela za to, da „učini skok u carstvo slobode“! Hoće li biti na ruševinama kapitalističkog razvoja osnovan socijalizam, ili pako ispražnivanjem gotovine državne banke, ili najavljenom već „dozvolom predujma“ sa stranke banke vladi Leninovo? Ili možda epohalnim dekretom, koji određuje rekviziciju odijela, dok se dosad nije još čulo za kakav dekret, koji opterećuje imućne slojeve znatnim porezima, i to izravnim porezima? Ili ukinućem sudova i kaznenog zakonika?... Što li će toga još više Lenin jednim jednim potezom pera ukinuti i što li će toga još novoga privesti životu? „Socijalna revolucija“, uz koju bi imala gospodarski nazadna, siromašna i ratom posve osiromašena Rusija pristati, nije ali samo luckasta poput Ivanuške, ona predočuje vratoloman pokus, koji bi mogao povući državu u duboko bezdno. Leniniste su svojom obećanom socijalnom tisućgodišnjicom, gdje bi imao svaki seljak svoju kokoš u loncu, sa svojim neodgovornim obećanjem, da će izglednjelomu i izmučenomu narodu bezodvlačno dati mir, kruha, zemljišta, tvornice, posijali u zemlji već dalekosežnu demoralizaciju i izazvali sile, koje se sad daju teško ukroćivati. Anarhija, koja imade bez sumnje dublje korijenje, za koju je ali rastvorna propaganda današnjih gospodara položaja suodgovorna, izazivanje životinjskih instinkta, pogromi, linčovanje, besmisleno i bezrazložno uništavanje materijalnih i kulturnih dobara, sve to samo o sebi znači sramotu i nesaykladivu pogibao po zemlji i revoluciju. Nijesmo li već vidjeli, kako se dižu oblaci reakcije? Nijesmo li čuli glasne

vike za monarkijom, da, za carom? Nijesu li postali sigurniji i kadeti, koji su, izakako je Miljukov na dan sastava privremene vlada izlazio bio nepromišljenu riječ o dinastiji, usutjeli i pristali uz republiku? Dakako, mudri vodja stranke nije došao na takozvano drugo „vijećanje političara“ u Moskvi, gdje su političke služavke Rusije nastojale, da starim mellama izmetu užarenu lavu revolucije; ali ovdje se je dao zastupati po vodećim kadetima, a kod prijašnjeg je vijećanja igrao glavno kolo. Tako skupljaju kadeti, taj sloj ruske buržoazije, koji je najbogatiji kapacitetama, oko sebe elemente sa desnice, a ponajpače kojekakove odstavljene generale stare vladavine, iz kojih bi se sredine mogao jednog lijepog dana pojaviti kakav ruski Bonaparte i usudio se izazvati novi dan osamnaestoga brumaira. Nije li duboka tragedija, kad vidimo jednoga izmedju njih, generala Kaledina, koracati proti Petrogradu, i hoće li moći ikad Leniniste odgovarati za sunak zemlje daleko na desno, do kojega mora bezuvjetno da dodje? Da se dugo podrže, toga oni nijesu kadri, za to im nedostaje potrebite socijalne osnovke, nedostaje im u zemlji, koja još nije dovršila svoje građanske revolucije, unutrašnjih sila, na koje bi se mogli osloniti. Na jedno ne smije da se zaboravi: oni, koji su bili od njih predbježno svladani, morali su se ukloniti, jer su bili aritmetički slabi, njihova je vlastiti slaboća ali algebarska, ona leži u samoj formuli.

Domće vijesti.

Oveta iz ljubavi. U Smoljanima, kažu, da su vražji zmoci, ali ovaj put se je dokazalo da su i ženske. Dogodio se nemilo slučaj. Martin Preden, 21-godišnji momak zavolio je Boženu Milohanović, ali se je i odmah iza tri mjeseca nje zasitio. Djevojku je to tako ogorčilo, južna je krv u njoj zavrela, i odlučila je da mu se na svaki način osveti... Neku se je veće došuljala u njegovu kuću, navallila na nj, i brijačkomu britvom zadala dva uboda u ledja i vrat, od kojih je jedan dvadeset centimetara dugačak. Momak je priveden u bolnicu, te se nalazi u opasnom stanju, dok je djevojka dala nogama vjetra, i ne zna se još, jesu li je već negdje zatekli i zatvorili.

Ne igra se oružjem! Svakim se danom čita i sluša, kako se ovdje ili ondje desio nesretan slučaj radi nepažnje roditelja, koji dozvoljavaju, da im djeca slobodno barataju svakovrsnim oružjem. Prekjučer se desila takova nesreća u sv. Vičentu. Dječak je Marij Benčić, od 15 godina bio na putu kući, kad li ga pozove njegov drug, nek idu pogledati, on da će mu nešto zanimljivoga pokazati. Bila je to nabita puška, s kojom su se dječaci igrali, kokot se odapeo i puška opalila, i ranila dječaka Benčića u čelo i oba oka. Priveden je u bolnicu, gdje je ostao u njezi, dok se još nije ustanovilo, hoće li izgubiti oči, ili su mu samo opaljene.

Oparilo se vreloom vodom. Prekjučer je donešena u pokrajinsku bolnicu osamgodišnja djevojčica Foška Šarek iz jedne vile kod Vodnjana, sa opeklinama na ruci i desnoj strani prsiju. Djevojčica je htjela otkriti kotao vrele vode, što je na ognjištu kuhao, te ne zna ni sama kako, kotao se prevrnuo i voda ju je jako oparila. — Isto tako, donešena je u bolnicu četirigodišnja djevojčica Eufemija Zahtila rođena u Stinjanu, a pripadajuća u Labin, sa opeklinama na ruci i prsima. Majka joj pripovijeda, da je ona bila u dvorištu zaposlena cijepanjem drva, dok je na ognjištu vrela voda, da ne zna, kako je dijete prevrnuo kotao i vodom se oparilo. Obima bje pružena prva liječnička njega, i ostaše pod liječničkom pažnjom.

Za dobrotvorne zavode. Tvrdjavni povjerenik javlja: Pokrajinska upravna komisija markgrofijske Istre dala je na raspolaganje c. kr. tvrdjavnom komesaru iznos od K 30.000 u korist dobrotvornih zavoda, kaošto radničkih kuhinja, sluga itd. C. kr. tvrdjavni komesar dostavit će taj iznos mensama općinskih radnika, općinskih zavoda, tramvajskih namještenika, državnih činovnika (za kuhinjske sile) i radnika aprovizacijone komisije i to tako, da će ove mense primiti za svakog namještenika, koji jede u ovim mensama jednu krunu na dan u svrhu poboljšanja hrane, dotično umanjenje plaćanja hrane.

Prodaja ribe. U slučaju, da prisprije riba prodat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imadu danas vlasnici živjeznih karata počevši od broja 4321.

Pazin. Prigodom koncerta hrvatske omladine. Pozivu vrijedne omladine naše c. k. velike gimnazije i ženske učiteljske škole, odazvalo se općinstvo u vrlo lijepom broju. Ali i omladina je na čelu s revnim profesorima gg. Santelom i dr. Maverom priuštila užitka u dobroj mjeri. Treba samo spomenuti, da su izvodili simfoniju, pa je već time mnogo rečeno, jer se simfonije rijetko čuju i na zagrebačkim koncertima. Evala svima, koji su bilo čime doprinijeli uspjehu koncerta! Budući da mi je namjera ovom zgodom spomenuti, što bi se trebalo na tom polju u buduću činiti, s toga se neću upuštati u potanji prikaz izvedbe pojedinih točaka, da se članak previše ne odulji. Kada bilo pojedinac bilo jedna skupina nešto poduzme od većega zamašaja, onda udesi najprije neki stalni plan, kojega će se držati, da pothvat ima što veći moralni uspjeh. Takav plan želio bih da za budućnost i mi sebi odredimo. A koji bi to imao biti plan? Evo ga: Stvarati novu i obnoviti staru našu narodnu kulturu, svjesni nepobitne činjenice, da narod bez svoje kulture ne znači ništa! Narodna je naime umjetnost plod narodne duševne individualnosti, posebna emanacija narodnoga duha. Moramo dakle nastojati, da taj naš stvaralački narodni duh živi, da se razvija i napreduje. Nažalost sve jasnije se opaža, da je uopće počela propadati svaka narodna umjetnost, jer je prazna i blijeda tvornička roba nekom magičnom snagom osvojila narod za sebe. Ali ta naša pojava ne smije nimalo smesti, jer ipak o namu ovisi, da li će naš stvaralački narodni duh doista podležiti žaleći smrti ili će nanovo oživiti. Mi ćemo dakle prihvatiti ovo drugo, tj. zapaliti ćemo — da se poslužim riječima dra. Kuntarića — iskru života i probuditi taj duh, što je počeo da driftna, da umire, da ga nestane. Ovu vrlo častnu zadaću moći ćemo tim lakše postepeno i izvoditi, jer se pojavila jaka struja među umjetničkim obrazovanim našim svijetom, koja baš i hoće, da se naša kultura osniva na narodnoj umjetnosti, tome nepresahnom vrelu. U tom smjeru kao da smo u zadnje doba još najviše pokročili naprijed na glazbenom polju, jer imamo već lijepi broj glazbenika, koji su se dali na proučavanje duha pučke melodije i pjesme. Pučkim melodijama ne podmiču dakako jednostavnu akordičku pratnju, nego nastoje, da lijepim melodičkim razvojem sviju dioničku istaknu ljepotu glavne melodije. Između trudbenika na tom polju ističu se: Dobronić, Zganec, Klaić pa Konjović. Osobito je u Konjovićevoj muzici egzotika naše glazbe upravo originalno natrpana. I naš profesor Santel zauzet je za takovu glazbu i već je prije u tom smislu i radio. Baš ove pučke pjesme i melodije pružaju nam najboju priliku, da upoznamo dušu i umjetničku snagu našega naroda. Zato, kad čujemo izvedbu koje pučke popijevke n. pr. iz Medjimurja, koje je sakupio i izdao vrhunski glazbenik Vinko Zganec, sada župnik u Dekanovu (Medjimurje) odmah nam taj ogranak hrvatskoga naroda u Medjimurju postaje bliži. Iz njegovih većim dijelom sumornih melodija moća, kojima izražava svoja meku erotička čuvstva, upoznajemo njegovu dušu i stvaralačku snagu. Kao primjer navest ću iz Zgančeve zbirke: „Hrvatske pučke popijevke iz Medjimurja“ jednu takvu popijevku, koja je posve analogna onoj poznatoj: Nije blago ni srebro ni zlato — već je blago, što je sreću drago. Tekst medjimurske slične popijevke glasi: V jutro sam se rano stano malo pred zorjoj Srećal sem si devojčicu z vrta drkajoć (hiteći), V pravoj roki nese cvetje, v levoj rožmarin: „Podaj mi ga, draga, cvetje, kaj si podišim“. — Ja bi ti ga rada dala, al' ti ga nesmim, Včera sam se zaručila, s kim mi volja ni — „On ti ima srebra zlata, da mu broja ni!“ — Kaj mi hasni srebro zlato, s kim mi volja ni? Rajši hoćem siromaka, s kim mi volja je! —

Ovakvih je lijepih pučkih popijevaka u Medjimurju bezbroj, a ima ih isto tako i u drugim hrvatskim krajevima. — A mi se na sve to do pred malo vremena nijesmo gotovo ni obazirali! U „Hrv. školi“ u članku „Kod Saše Santela“ između ostaloga ima i ovaj pasus: „Izgleda, da hrvatski narod još čeka romantično doba t. j. upoznavanje domaćih neizbrušenih plemenitih ruda. Naši će naime umjetnici morati uvidjeti, da je narodna umjetnost onaj temelj, na kojem će moći podići veliku zgradu buduće hrvatske narodne kulture. Morat će dakle naši slikari i glazbenici proučiti dušu narodnu i u tome duhu samostalno stvarati“. Ovo nagoviještano romantično doba mi evo sad proživljavamo. Na nama je, da samo što bolje procvjeta. — A procvjetat će, ako budemo očeske prigodom koncerata donosili pred općinstvo rukovjeti miomirisnoga cvijeća iz narodnih bašta, da se općinstvo opoji njegovim divnim mirisom i da tako svoje narodno blago upozna i zavoli. Budući pak da je kod Čeha moderna

glazba, kojoj je za osnov narodna glazba, na vrhuncu procvata, valja'o bi nastojati, da se izvede kao uzori Dvoržakove ili Smetanine kompozicije; u tjma naime kompozicijama osjećamo narodni duh, a da ipak nijesu samo mehanički kopirane čitave narodne melodije. U ovom evu snjeru želimo odsele koncerte, a poznajući zauzetnost te ljubav prof. Santela i dra. Mavera prema onome, što je naše; pouzdano se nadamo da će nas naskoro zajedno sa našom idealnom omladinom ovim narodnim blagom običato nadariti.

Milodari. Gosp. Zlatko Baloković, naš mladi umjetnik na guslama priposlao nam je iz Trsta K 400, kao njegov prinos za hrvatske škole u Puli. Zahvaljujući gosp. Balokoviću na lijepom daru, preporučamo ga u izgled i drugim našim imućnicima. — Dalje primili smo za siromašnu pravoslavnu djecu iz Bosne K 136.—, a za fond lista „Hrvatska država“ K 10.—, u znak odobravanja njenog pravca uz molbe, da iznos pošaljemo upravi lista „Hrvatska država“, da ga ista proslijedi dalje svojoj svrsi. Taj iznos bje sabran među jugoslavenskom momčadi na Nj. Vel. brodu „Zrinyi“, a darovatelji jesu: Po K 10.—: N. N., Mihovilić Vicko, Lentić Andro, Bonačić Luka, Šestanović Stjepan; po K 5: N. N., N. N., Kmetović Stjepan, Antunović Marin, Bonačić Dujo, Drašić Luka, Mardešić Niko, Grgurović Ante, Krstulović Franjo, Quić Nikola, Bullć Jakov, Kršimir Franjo, Fabris Klement, Selaković Branko, Popović Ivan i Šojić Mate; po K 4.—: Gjelliš Orga; po K 2.—: Šiman Marko. Ista momčad obećaje nove prinose poslati za našu hrvatsku školu u Puli. Gornji iznos proslijedujemo upravi lista „Hrvatska država“ u Zagrebu. Živili plemeniti sabirači i darovatelji!

Milodari za hrvatske škole. Prigodom Božićnice položeni su preko naše uprave, za hrvatske škole u Puli, sljedeći doprinosi: Poslao je iz Trsta naš jugoslavenski umjetnik gosp. Zlatko Baloković K 400.—. Uzorni rodoljub, bio primjer drugima.

Sakupljeno po gosp. Matiji Mišetiću u medju našom momčadi na Nj. V. brodu „Arpad“ K 304.30. (Prije K 409.20; ukupno K 713.30).

Sakupljeno po gosp. Stjepanu Ostroški, medju jugoslavenskom i češkom momčadi na Nj. Vel. brodu „Babenberg“ K 118.60. (Prije K 275.20; ukupno K 393.80).

Sakupljeno po gosp. Ivanu Car medju našom momčadi kod ureda provlanta K 77.—. (Imena plemenitih darovatelja donijet ćemo naknadno.) Da se okružli svota do 25 hiljada kruna polaže uredništvo „Hrvatskog lista“ K 19.84. Ukupno K 919.74; zadnji iskaz K 24.080.26; svenkupno 25.000. — Požrtvovnim sakupljačima i plemenitim darovateljima, budi čast, hvala i od Boga plata! Samo naprijed za hrvatske škole, i našu narodnu prosvjetu!

Dnevne vijesti.

Iz Divače doznajemo, da se tamo dne 7. ovog mjeseca na večer dogodila strašna nesreća. Požar, koji je buknuo u skladištu benzina, koje se nalazilo u gostioni našeg rodoljuba Čepera, zahvatilo je cijelu kuću, koja je u nekoliko trenutaka bila sva u plamenu. Cijela je obitelj ostala bez kuće i kućišta. Šteta se računa na preko 100.000 kruna. Ljudskih žrtava nije na sreću bilo. Vrlim ljudima, koji su tijekom rata toliko već zla pretrpjeli, a sada bili lišeni krova, naše najdublje saučešće.

Otpust učitelja iz vojske. U prosvjetnom odboru zastupničke kuće izjavio je ministar za bogoštovje i nastavu, da je ministar za zemaljsku obranu, sa ostalim vojnim oblastima, izradio plan, po kojem bi učiteljske sile državnih, pokrajinskih i općinskih škola bile provizorno oproštene od vojne službe od 31. prosinca 1917. do 15. srpnja 1918. u koliko se nalaze u vojnoj službi u zaledju, a pripadaju u stališ momčadi, te su kvalifikovani kao nesposobni za službu na fronti, a sposobni za pomoćnu službu. („Narodni List“.)

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjed lučkog admiralata broj 344 od 10. prosinca 1917.

Posadno nadzorstvo nadpor. Panjković. Lječničko nadzorstvo na N. V. b. „Bellona“; štopski liječnik dr. Prandstätter. Liječničko nadzorstvo u mornaričkoj bolnici: pučko-ustaški liječnik dr. Ciotti.

Javna zahvala.

U velikoj nesreći, koja nas je zadesila gutbitkom našeg milog i nezaboravnog brata, strica, ujca, odnosno djeda gospodina

Jovana Ljubotine

činovnika u miru c. i kr. arsenala, općinskog delegata, i veleposjednika u Peroju (Istra).

Smatram za svetu dužnost, da zahvalim uglednom Općinskom Upraviteljstvu, i uglednim korporacijama, svećenstvu, i pojedinom gospodi, koja se sjetiše u kakvom god načinu, bolesti i sprovoda našeg dragog pokojnika, i time počastiše njegovu milu uspomenu, a meni udaljenoj ublažiše tugu i bol.

Još jednom svima moja vječita hvala, a od milog Boga plata.

Neutješiva sinovka

Milica Marižević

za se i ostalu rodbinu i svojtu.

Smilčić-Dalmacija u prosinca 1917.

Iskaz

do sad sakupljenih svota prigodom otvorenja hrvatske škole u Puli iz krugova: tne mornarice.

C. i k. bolnica ratne mornarice	K 1466.90
Njeg. V. brod „Radezky“	1327.—
Radnici c. i kr. arsenala	1239.40
Njeg. V. brod „Stephanie“	1225.30
„ „ „ „Zrinyi“	1213.—
„ „ „ „Erzh. Karl“	1175.30
„ „ „ „Viribus Unitis“	1153.82
„ „ „ „Krp. Erzh. Rudolf“	1042.—
„ „ „ „Habsburg“	846.90
„ „ „ „Eh. Ferdinand Max“	840.—
„ „ „ „Tegetthoff“	777.20
Njeg. Vel. brod „Arpad“	713.30
„ „ „ „Gaa“	589.—
„ „ „ „Prinz Eugen“	524.—
Momčad kasarne ratne mornarice	410.—
„ „ „ „Szent István“	408.60
„ „ „ „Babenberg“	393.80
„ „ „ „Custozza“	370.92
„ „ „ „Bellona“	303.—
„ „ „ „Erzh. Friedrich“	298.40
„ „ „ „St. Georg“	242.—
„ „ „ „Leopard“	201.—
Momčad sa „Fliegerkorps“	186.—
Posada stanice „Kabala“	151.—
Momčad sa c. i kr. lučkog zapovjedništva	134.—
Momčad bojne pošte ratne mornarice	120.—
Nj. V. brod „Herkules“	117.92
Njeg. Vel. brod „Chamaleon“	114.—
„ „ „ „parobrod „V.“	107.—
Njeg. V. torpiljarka „71“	106.24
Momčad kod utemeljenja municije	102.60
Njeg. Vel. brod „Lussin“	100.—
Oružnici i momčad ratne mornarice	96.20
Njeg. V. brod „Kaiserin Maria Theresia“	92.—
Momčad provijantskog ureda	77.—
Momčad u „Marinekasino“	72.—
Momčad Ronilačkog odjela	67.—
Njeg. V. brod „Csepel“	63.—
„ „ torpiljarka „88“	60.—
„ „ „ „91“	53.—
„ „ brod „Pandur“	43.—
„ „ „ „Minerva“	39.20
„ „ torpiljarka „83“	28.—
„ „ brod „Trabant“	25.—
Momčad mornarčkog odjeljenja u Beču	23.—
Momčad parnih čamaca „18“ i „20“	22.—
Njeg. Vel. torpiljarka „70“	20.—
„ „ torpiljarka „89“	20.—
„ „ brod „Adria“	20.—
„ „ brod „Pluto“	14.—
ukupno kruna	18.544.00

C. k. redari u Puli K 338.—
Bosanski vojnici u Puli „ 180.—
Jugoslavenski željezničari u Puli K 54.—

Potpisujte 7. austr. ratni zajam!

Kino „Crvenog Križa“

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

TERJE VIGEN

Igra u 3 čina

Početak: 2-30, 3-40, 4-50, 6 i 7-10 s. pop.

Neprekidne predstave.

Ulaznica: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fil.

Ući se može kod svake predstave.

Uvjeteljstvo si pridržava pravo promijeniti raspored.

Svoj k svome! :: Svoj k svome!

Kavana

„Narodni Dom“

opskrbljena je svim hrvatskim, slovenskim, češkim kao i drugim novinama raznih jezika.

Na raspolaganje biljari i druge igre.

Posebno sobe za igra. — Poslužba brza i točna.

Za što veći posjet preporuča se

Gruja Baseltić, vlasnik.

Austrijanci!

Sjećajte se svojih pobjedonosnih armada u Italiji! Ne puštajte ih na cjedilu!

Potpisujte VII. ratni zajam!

Kako je stari Plunkett pošao kući.

Crtica iz Kalifornije. Napisao Bret Harte.

(Konac.)

Nitko ga nije u tom sprječavao. Jer proširila se je bila vijest, da je kod krčmara netko nepoznati položio bio priličnu svotu novaca, da se njom namiruju smjerne potrebe Plunkettove. Njegova je najnovija manija bila, da poziva ljude, neka na Božić s njim i njegovom obitelji ručaju — poziv, koji je veledušno proširivao na sve, s kojima je pio i razgovarao: drugim riječima, na čitav Monte Flat.

Ali jednoga je dana dojurio na silno čudo svih s otvorenim pismom u točionicu.

Pismo je glasilo:

„Priredite se, da primite Vašu obitelj u novoj kući na brdu Heavytree na Božić. Pozovite i svoje prijatelje. Henry York.“

Pismo je kolalo od ruke u ruku. Starac je sve to promatrao pogledom, koji je izražavao sad nadu, sad bojazan. Iza nekoliko vremena digne liječnik značajno glavu.

„Bez sumnje je varka“, reče tihim glasom. Još je dosta prevejan, da takova što pokuša — ljudjaci su uvijek prevejani —; ali Vi ćete vidjeti, e mu ne će poći za rukom, da tu stvar srećno

Poziv tebi i svima!

Ako si Austrijanac, sjećaj se naših pobjedujućih četa u Italiji!
Nepuštaj ih na cjedilu, već potpiši

VII. RATNI ZAJAM!

Pošto nijesi u strijeljačkim jarcima, dužan si pomoći kod kuće potpisivanjem potrebitih sredstava! Ratni zajam donša tome visoke kamate. Ako hoćeš štediti na malo, onda potpiši posredni ratni zajam osiguranjem!

Time skrbiš za sebe, za svoju ženu i djecu!

Bez ikakvog liječničkog pretraživanja, pristupit mogu muški, žene i djeca, do 60 godina starosti.

Visoki kamati uračunavaju se u korist osiguranome. U isplatu primaju se i prijašnji ratni zajmovi.

Primjer: Potpišeš li i osiguraš li K 1000 na 15 godina. Zato ćeš platiti po 48 K godišnje. — Ako doživeš, ili ako umreš već prvi dan, onda kašnje odmah dobije tvoja obitelj cijeli 1000 K nom. ratnog zajma.

Visoki kamati su već naprijed uračunani u veoma niskoj premiji. Za kapitaliste najveća važnost je uplata premije odmah:

Primjer: Potpišeš li i osiguraš li se na 15 godina za 1000 K. Zato ćeš platiti na jedan put samo K 540.82 premije. Ako umreš već prvu godinu, dobit će tvoji: K 1000 nom. obligaciju, tome još K 508.76 u gotovom novcu.

Još je ugodnija kombinacija potpisane i osiguranje na zakladnice, koje zapadaju god. 1926. Primjer: Za 3000 K platiš K 2062.30. Poslije 9 godina dobiš 3000 K u gotovom novcu. Ako prije umreš, kažlmo poslije 3 godine, dobit će tvoji 1) 3000 nom. ratnog zajma u državnim zakladnicama; 2) tomu još K 1447.08 u gotovom novcu.

Može se potpisati ratni zajam sa osiguranjem djece i manje zdravih osoba. Izvan toga ima i puno ugodnih uvjeta za potpisanje ratnog zajma osiguranjem od 5000 K, do najviših svota.

Tko je potpisao 6. ratni zajam osiguranjem, može za 7. zajam povisiti svotu.

Kad će nastat mir, pokajat će se mnogi, da nije uporabio ovih ugodnih prilika, koje se sad, valjda po zadnji put, nudjaju!

Potpisivanje prima

c. kr. austr. vojnička zaklada za udove i sirote u Trstu

ul. Lazzaretto vecchio br. 3.

Izvan toga može se prijaviti kod svake oblasti općinskih ureda te kod

kotarske poslovnice u Puli,

trg Custoza br. 45.

Potpisanje se može, na želju, objaviti u novinama.

Vrijeme za potpisivanje je veoma kratko, zato neka se svak požuri! Naša se vojna uprava nada, da će svak učiniti svoju dužnost, i time podpomoći naše hrabre vojnike u strijeljačkim jarcima!

MALI OGLASNIK.

Kupuje buco i komate za konje Josip Blazić ul. (Hovin 1 (prodavaonica žustokih piva).

Zeče kože nemojte više baciti. Iste kupuje HAIN, trg Custoza broj 1 (Papirnica Krmpotić).

Hrvati, Hrvatice!

Sjetite se naše požrtvovne „Družbe sv. Cirila i Metoda“.

izvede . . . Pogledajte samo, kakovo će mu biti lice! . . . Stari“, progovori iznenada glasnim zapovjednim glasom, „to je opet nedostojna igra, varka, i to Vi veoma dobro znadete. Pogledajte mi, ded, ravno u oči i odgovorite otvoreno . . . Nije li tako?“

Plunkettove su oči buljile na trenutak ukočeno u prazninu, a tad mu nemoćne klonuše. Nakon nekoliko časaka progovori slabim smiješkom:

„Odviše mi vas je, mladići. Liječnik imade pravo . . . Igra je dovršena!“

I kolebajući, dršćući i grohoćući klone opet šuteći na svoje običajno mjesto.

No drugi dan kao da je zaboravio na ovu upadnicu i govorio opet svom rječitošću o skorošnjoj slavi.

Tako su prolazili dani i nedjelje, dok nije osvanuo dan Božića — bistar, jasan dan, topao od južnih vjetrova i vedar od pogleda na svježe zelenilo.

Tad nastane najednom neko gibanje u točionici gostione — i Abner Dean stupi pred staroga Plunketta i prodra ga oda sna na stolici.

„Diži se, stari! York je ovdje sa ženom i kćerkom — evo ovdje u novoj kućici na brdu Heavytree! Dodjite, stari! Heda, mladići, prihvatite!“

I u tren je oka dvanaest čvrstih ruku po- grabilo bilo starca i odnijelo ga u slaviju cestom do vrhunca brjega. Ondje ga, ma koliko se je bio opirao, posade na kućni prag. U isti mah skoče do njega dvije žene, no Henry ih York zadrži kretnjom ruke. Starac je nastojao, da se osovi na noge. Posljednjim naporom snage podje mu za rukom, da se konačno pridigne i, dršćući čitavim tijelom, buljeći ukočeno preda se, sav modar u licu, povikne drhtavim glasom:

„Sve je to samo laž i obmana! To nije moje meso i moja krv i tkogod, tko mi je u rodu! Ovo niti je moja žena, niti moje dijete! Moja je kćerka lijepa djevojka — lijepa djevojka, čujete li! Ona je kod svoje majke u New-Yorku, i ja ću ju dopremiti ovamo! Kazao sam, da ću poći kući, i bio sam kod kuće . . . Čujete li? . . . Ja sam bio kod kuće! Tako nedostojno se igrati sa mnom starcem! . . . Ostavite me! . . . Čujete li? . . . Ne dajte tim ženskinjama do mene! Ostavite me! Ja idem — idem kući!“

Njegove su ruke grčevito zahvatile u zrak, i okrenuvši se napola, sruši se postrance na zemlju.

Brzo ga podigoše, ali je bilo prekasno. Pošao je bio kući — za uvijek.

Pole
 CJENA
 za bilavu
 za polugo
 trozjesedn
 sedno K
 prodaji 12
 UGLASI
 upravi list
 God
 AU
 : B
 Mi
 U
 jatelj b
 izgublje
 U
 brod
 ske tor
 spašen
 starijer
 su bro
 od 560
 šest 12
 milja.
 : E
 se gla
 Boj
 U Fla
 popoc
 B
 Topo
 vahna
 narsta
 Franc
 odsje
 ljeni
 skupi
 do že
 izgub
 M
 M
 S
 od v
 latno
 *
 je oc
 ocean
 bio
 (15.0
 — Is
 rata
 sa p
 svjet
 brutt
 tina.
 siječ
 reg.
 1000
 mara
 Lonc
 priop
 spisa
 pitar
 zem
 *
 lina
 od 1
 uspr
 mate
 4000
 sred
 toplj
 *
 ured
 Aust
 nov
 hvač
 dug
 plan
 mog
 rovn
 istim
 jemo